

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการของครอบครัวกับพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ การรับรู้พัฒนาการของครอบครัวกับพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่กับพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 - 3 จำนวน 367 ราย ซึ่งเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้พัฒนาการของครอบครัว แบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ และแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น เท่ากับ 0.84, 0.81 และ 0.96 ตามลำดับ

เก็บข้อมูลด้วยตนเองในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2548 โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ และพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างด้วยวาจา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ด้วยสถิติ ร้อยละ มัธยฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. การรับรู้พัฒนาการของครอบครัวของวัยรุ่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.42$, $SD = 0.32$)
2. พฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.34$, $SD = 0.29$)
3. พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นที่สูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.99$, $SD = 0.46$)
4. การรับรู้พัฒนาการของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นที่สูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.51$)
5. การรับรู้พัฒนาการของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบระดับต่ำกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นที่สูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ($r = -0.10$)

6. พฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบระดับปานกลางกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นที่สูบบุหรี่หรืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.59$)

ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะวัยรุ่นในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตอำเภอเมือง ผลการศึกษาจึงอ้างอิงเฉพาะวัยรุ่นในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตอำเภอเมือง ไม่สามารถอ้างอิงถึงวัยรุ่นในสังกัดหน่วยงานการศึกษาอื่น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยที่ได้ สามารถนำไปเป็นแนวทางส่งเสริมพัฒนาทักษะของครอบครัวเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น เป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน นักศึกษา ให้ตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับพัฒนาทักษะของครอบครัว และพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นในด้านอื่น ๆ ตลอดจนเป็นข้อมูลในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหการสูบบุหรี่สำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

1. จากผลการศึกษา พบว่า การรับรู้พัฒนาทักษะของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น และพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ก็มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น ดังนั้น จึงควรเผยแพร่ความรู้หรือสร้างความตระหนักให้กับบิดามารดาถึงความสำคัญของการปฏิบัติพัฒนาทักษะของครอบครัวด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดทำเอกสารแผ่นพับรณรงค์ให้ความรู้ จัดทำโครงการให้ความรู้ทางเสียงตามสาย รวมทั้งการจัดกิจกรรมเชิงรุกในชุมชน เป็นต้น เพื่อให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ ซึ่งจะส่งผลในการ ลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นได้อีกแนวทางหนึ่ง

2. จัดบุคลากรให้คำแนะนำแก่บิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่นเกี่ยวกับการปฏิบัติพัฒนาทักษะของครอบครัวในคลินิกสุขภาพจิตของโรงพยาบาลต่าง ๆ

3. จากข้อมูลพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ตาราง ค 4 ภาคผนวก) พบว่า วัยรุ่นจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากที่สุดเมื่ออยู่ในงานเลี้ยงสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน ดังนั้น บทบาทสำคัญของพยาบาลคือ ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรณรงค์งดสูบบุหรี่เมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์ต่าง ๆ ดังกล่าว

4. เนื่องจากแหล่งข้อมูลที่วัยรุ่นรับทราบถึงโทษของบุหรี่มากที่สุดคือ สื่อด้านวิทยุและโทรทัศน์ ดังนั้น จึงควรรณรงค์ป้องกันการสูบบุหรี่ผ่านสื่อดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ส่วนการรับทราบถึงโทษของบุหรี่จากโรงเรียนยังน้อยอยู่ จึงควรประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อจัดโครงการอบรมให้ความรู้ถึงรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการป้องกันการสูบบุหรี่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นหญิง เนื่องจากพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในผู้หญิงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แต่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้มีวัยรุ่นหญิงจำนวนน้อย จึงยังมองเห็นข้อมูลพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นหญิงไม่ชัดเจน

2. จากผลการศึกษา พบว่า การรับรู้พัฒนาการของครอบครัวของวัยรุ่นอยู่ในระดับสูง แต่กลับมีความสัมพันธ์ทางลบระดับต่ำกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น ซึ่งอาจเนื่องมาจากการมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น เช่น เพื่อน ครู หรือสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

3. ศึกษาเชิงทดลองเกี่ยวกับผลของการใช้โปรแกรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น

4. ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติพัฒนาการของครอบครัวจากการรายงานของบิดามารดา และจากการรับรู้ของวัยรุ่น